

TALLINNA TEHNIKAÜLICOOLI AJALEHT

Suurbritannia suursaadik tegi visiidi Tehnikaülikooli

Meida Jalasti foto

Teisipäeval, 6. detsembril külastas meid ja kohtus rektoraadi esindajatega Suurbritannia suursaadik hr **Charles Richard Lucine de Chassiron**.

Suursaadik ise on õppinud ajalugu, õigusteadust, "public relation"i (halduskorraldus), keeli. Pikas ja sisukas vestluses rektori, kantseri ja prorektoritega huvitasid teda mitmed küsimused: Kuidas suhtutakse uude valitsusse, parlamenti, akadeemilistesse institutsioonidesse? Kuidas suheldakse Kultuuri ja Haridusministeeriumiga? Missugune osa noortest õpib ülikoolides? Iir suursaadik tundis huvi ka noorte töö ja praktikakorralduse vastu, Tehnikaülikooli välissidemete ning Eesti teaduse ja tööstuse omavaheliste sidemete vastu.

Suursaadik nentis, et tema isa oli mehaanikainsener ja et ta mõlemad lapsed on parajasti ülikoolieas. Ta väitis ka, et Inglismaal õpib umbes sama suur osa – 17–18% noortest – kõrgkoolides ja kinnitas, et ka tema kodumaal on tendents, mille järgi noored ise otsivad töökohti ning leiavad oma koha ühiskonnas üsna varakult. Vestlusele järgnes ringkäik majas, mille tulemusena pakkus suursaadik abi Inglismaa teadusajakirjade tellimisel.

Pressiteenistus

Tehnikaülikoolile neljas ausponsor

Meida Jalasti fotol hetk sponsorlepingu allakirjutamiselt. Vasakult: Põhja-Eesti Panga Järelevalvenõukogu esinaine, Riigikogu liige Valve Kirsipuu, Peeter Vähi, Olav Aarna.

Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond on mäletatavasti loodud ülikooli õppe-, teadus- ja arendustööle kaasa aitamiseks konkreetsete projektide realiseerimise kaudu. Eesti tehnika- ja majandushariduse toetamiseks kirjutasid 24. novembril TTÜ nõukogu saalis Põhja-Eesti Panga juhatuse esimees Peeter Vähi ja TTÜ Arengufondi poolt rektor Olav Aarna alla sponsorlepingule. Pank toetab TTÜ Arengufondi 100 000 krooniga ning sama suure summaga ka kahel järgneval aastal. Vastavalt Tehnikaülikooli ausponsori statuudile on Põhja-Eesti Pank nüüdsest meie neljas ausponsor. Edaspidi on Põhja-Eesti Pangel õigus kasutada oma turundustegevuses ja teenuste reklaamis nimetust "Tallinna Tehnikaülikooli ausponsor".

Mare Aru

Millist teed peaks minema Tallinn ?

Ülikooli Nõukogu väljasõiduistungil 25. novembril
Aegviidus

Ülikooli nõukogu tööplaani koostamisel koondati mõned vabamat arutelu eeldavad küsimused väljasõiduistungil kavva.

Üheks küsimuseks oli TTÜ arengukava ettevalmistamine.

Rektor Olav Aarna juhatas teemasisse Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja projekteeritava Tallinna Ülikooli arengumudelite kohta skeemide ja kommenteerimisega.

Tartu Ülikooli arengumudeli esitamisel lähtus TÜ prorektor Jaak Aaviksoo Teaduste Akadeemia nelja instituudi direktori allkirjaga 19. novembrist pöördumisest EV Valitsusele, Teadusnõukogule, Kultuuri- ja Haridusministeeriumile, Eesti Teaduste Akadeemiale, Teadusfondi Nõukogule, Tartu

Ülikoolile ja asjaomaste TA institutide nõukogudele.

Pöördumises teatatakse, et "lähtudes tunnetatud vajadusest teaduse ja ülikoolihariduse tiheda integratsiooni järele ja Eesti teaduspoliitika üldistest suundumustest... peavad otstarbekaks ja soovitavaks nelja (Astronoomia ja Atmosfäärifüüsika Instituut, Füüsika Instituut, Eesti Biokeskus, Zooloogia ja Botaanika Instituut) TA asutuse institutsionaalset liitumist Tartu Ülikooliga".

Siit järgneb küsimus: millist teed peaks minema Tallinn?

Prof Aarna pakkus, et Tallinna mudelil oleks kolm põhifunktsiooni: akadeemiline õpe koos alusuuringutega ja rakendusuuringutega, riiklike programmide (energeetika, informaatika, keskkonnakaitse jms) täitmine ja tootearendus. Iga funktsiooni jaoks on oma institutsionaalne vorm: akadeemiline õpe koos alus- ja rakendusuuringutega Tallinna Tehni-

kaülikoolis, riiklike programmide täitmise korraldamiseks riiklikud uurimisinstituudid ja tootearenduseks – Tehnoloogiapark.

Prof Aarna pakutud Tallinna Ülikooli skeemis nähakse viimast katusorganisatsioonina assotsieerivate ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste üle.

Üliõpilasi huvitas küsimus, kuidas parenevad õppimisvõimalused ja täiustuvad õppekavad.

Rektor vastas, et õppimisvõimaluste ja omandatava akadeemilise hariduse kvaliteedi parendamine ongi Tallinna Ülikooli loomise esmane põhjus. Akadeemilise kvaliteedi üheks mõõtmeks on, et õppetoolidesse koonduvad parimad õppejõud, et nad ei oleks killustatud. Ühinemine loob üliõpilaste jaoks paremaid liikumisvõimalusi koolide vahel (akadeemiline hulkurlus). Arutelu oli eeltöoks Tehnikaülikooli uue arengukava koostamiseks.

Jätkub lk 3

Erapooletuid ja vähem erapooletuid mõtteid enne valimisi

Enne kui jõuluvana ja vaheaeg aktuaalseks muutuvad, aktuaalseeruvad järjekordsed edustuse valimised. Kes veel ei tea, siis sel aastal toimub tulevase majandus-, tehnika- ja keemiaintelligentsi esindusorgani valimine ajavahemikus 12.–16. detsembrini. Tänavu on üliõpilaste suhtumine valimistesse tunduvalt aktiivsem, kuna kandidaatide suur soov end valida lasta on sundinud neid end ka aktiivsemalt reklaamima. Kuidas nende pingutused vilja kannavad, näitab tulevik.

Et heita pilk valimiste telgitagustesse, vestles allakirjutanu mõne kandidaadiga. Võib väita, et enamik valimisnimekirjade programme on üldjoontes sarnased. Nii loodavad paljud oma aktsiaid tõsta selliste lubadustega nagu õppemaksu vastu võitlemine, üliõpilasürituste sage korraldamine, ühikatingimuste parandamine jne. Et need on aktuaalsed teemad, ei vaidlusta keegi. Hoopis iseasi on nende lubaduste täitmine. Tekib ka

küsimus, kas see on hea äriidee, kui antakse konkurentidega sarnaseid lubadusi. Võibolla peitub edu just oma erinevuste rõhutamises, sest peasi on ju valija tähelepanu äratamine?

Valija tähelepanu äratamiseks on erinevaid teid. Osa kandidaate püüab valijaid võita sisuka programmiga, teine osa võibolla vähem tuumaka sisu laiaulatuslikuma tutvustamisega Tehnikaülikooli seinamassiivide maksimaalse ärakasutamise abil. Kolmas variant on üles otsida oma klassikaaslased, sõbrad ja tuttavad, keda siis suunatakse valimiskastide juurde.

Ärgu konkurendid pahandagu, aga allakirjutanu tähelepanu pälvis selle kirjatüki kirjutamise ajal esmalt nimekirja "Sapientisat". Isiklikult oli autoril au kohutada selle valimisliidu liidri Tarmo Kärsnaga. Tsiteerin Tarmot:

"Meie valimisliidu esimene võimalus väärtustada end rektooraadi silmis on läbi viia tõhus ja

efektne valimiskampania. Sellele olemegi praegu rõhu pannud." Kui aus olla, siis pole "Sapientisat"i mehed (ja neiud) ainukesed, kes endast aktiivselt on hakanud märku andma. Ühikates liikudes torkab silma varajane ja valge reklaamposter valimisliidult "Oige asi". Need mehed on tunginud massidesse sel viisil, et on oma plakatid kleepinud ühikaturubadesse, kust reklaami tehes on läbi astunud.

Võiks veel ära märkida vallatu ja sügavmõttelise nimega valimisliidu "Piiks". Nende suurel ja pilkupüüdväl seinakaunistusel on nii mõndagi originaalset ja omanäolist. Huvitav oli lugeda sooduspakkumist premeerida oma valijaid. Siin tekib küsimus, kuidas "Piiks" oma valijate nimedid mõtleb kindlaks teha? See selleks, aga tähelepanu äratamise ülesande on eelpool nimetatud taies täitnud.

Valimisliitude sees on ka üksiküritajaid. Kuulujuttude järgi

Jätkub lk 3

Teise küsimusena kuulati aseprofessor Jakob Kübarsepa kommentaare tema juhendamisel koostatud kollektiivlepingu teksti kohta. Kollektiivlepingu allakirjutamine on veninud eriarvamuste tõttu ametiühingute esindajate ja rektoraadi vahel. Otsustati kiita heaks arutusel olev tekst ja volitada rektorit tööandja poolt alla kirjutama.

Samal ajal avaldasid nõukogu liikmed hämmastust ajakirjanduses avaldatud sõnumi kohta, et ametiühingud taotlevad õigust olla otsustaja palgaraha jagamisel ja töötajatele palga määramisel.

Kolmanda küsimusena kuulati nõukogu juhataja prof Valdek Mikkali ettevalmistatud nägemust Tartu ja Tallinna vaimust. Kas üldse on olemas mingi vaim ja milles see seisneb? Nii prof Mikkal, kes on teatud aja ka tartlane olnud, kui ka teised kohalolijad ei vaidlustanud, et Tartu vaim on olemas.

Tallinna vaimu kohta pakuti mitmeid arvamusi. Prof Peeter Laido arvas, et Tallinna

vaim on võim ja raha. Prof Mihkel Veiderma märkis, et Tallinna vaimu kujundab suures osas tehnoloogiline kultuur, mis on käest ära.

Prof Raimund Ubari arvates vaim tekib humanitaaria kaudu ja tema jaoks on selleks olnud TPI Meeskoor ning isikliku eeskujuga tema akadeemilised isad ja isiksused -- prof Hanno Sillamaa ja dots Heino Ross. Seega, vaim kandub edasi läbi isiksuste ja traditsioonide.

Prof Sillamaa nimetas, et Tartu ja Tallinna vaim ei saa kunagi samased olla, sest Tallinna linn on juba nii ehitatud, et keskus on Toompea, mis tähistab võimu. Samuti ei tohi unustada, et arenenud riikide parlamentides on insenere alati vähe olnud.

Küsimus on huvitav ja jääb edasimõtlemiseks ning arvamusteavaldamiseks üles.

Arutelust tegi kokkuvõtte ülikooli nõukogu sekretär

VIIVI RUSS

loodavad mõned neist juba omandatud populaarsusele toetuda ja on seepärast loobunud plakatite kleepimise soovist. Konkurentsi kandidaatide vahel on suurendanud praegu võimulolev edustus, kes pidas vajalikuks säilitada kohad kolmandikule senisest koosseisust. Põhjenduseks tuuakse asjaolu, et vanad olid säilitavad stabiilsuse ja järjepidevuse edustuse töös. Idee iseenesest on õilis, kuid valijana on autoril vastuvaiteid. Argu edustuse liikmed solvugu, aga esimene mõte, mis seoses sellise otusega tekib, on see, et vanad olid on asjast maitse suhu saanud ja tahavad lihtsalt säilitada oma sooja kohta. Teiseks seostub see otsus tahtmatult seisaku ja stagnatsiooniga ning see ei tule edustuse mainele kasuks. Tahaks loota, et uus edustus ei

hakka vastu võtma enda heaolu kindlustavaid otuseid.

Vesteldes "Sapientia sat" liikmetega jäi kõlama mõte, et üliõpilaselu on soikus ja vähemalt Tallinnas on raske rääkida mingist üliõpilavaimusest. (Vabandan nende ees, kes vaimust on siiski püüdnud üleval hoida.) Sellepärast olekski vaja pöörata rohkem tähelepanu sellistele probleemidele, seda enam, et juba aastakümneid on Tartu saanud uhkeldada oma vaimuga, millele Tallinnal pole seni midagi vastu seada. Loodetavasti käesolevatel valimistel pääseb vaimus edustusse ja levib tulevikus laiemaltki.

ARNO MIKKOR
majandusteaduskonna
teise kursuse tudeng

LÜHITEATED

30. nov, 1. ja 2. dets

Eesti Ehitusinseneride Liit korraldas koostöös Soome Ehitusinseneride Liidu ja TTÜ ehitusteaduskonnaga loengud ehitusinseneridele teemal "Soome Ehitusinseneride Liit ehitusnormidest". Lektorid tulid Soomest, tõlgiti eesti keelde.

1. dets

toimus akadeemik Paul Kogermani mälestusloeng teemal "Multikomponentsetest reaktsioonidest". Loengu pidas professor Ivar Ugi Müncheni Tehnikaülikoolist.

3. dets

oli aulas peenmehaanika (MP) ning toiduainetetööstuse masinate ja aparaatide (MT) eriala vilistlaste kokkutulek.

5. dets

toimus Uppsala Ülikooli korraldusel satelliitsild Tallinna Tehnikaülikooli ja Lüneburgi Ülikooli (Saksamaa, Bleckede) vahel teemal "Balti mere kaitse aktuaalseid probleeme". Enne anti ajakirjandusele ja huvilistele pressikonverents, kus esinesid Lars Ryden (Uppsala Ülikooli juures tegutseva Balti ülikooli direktor), Uffe Wikström (satelliitsilla tehnikadirektor, Åbo Akademia Turust) ja meie ülikooli kantsler Jüri Tanner. Pikemalt vt meie lehes lk 4.

7., 8. ja 9. dets

korraldasid TTÜ täienduskoolituskeskus ja Turu Ülikooli täienduskoolituskeskus arvutitehnika ja tehnoloogia alase kontaktkonverentsi "Baltic'94". Samal ajal oli avatud tuntud firmade (Siemens jt) näitus.

8.-9. dets

viis tehnikaloo aseprofessor Vahur Mägi läbi konverentsi "Insenerikultuur Eestis". Teemad olid: Teaduse ja tehnika koht ühiskonnas; Väljapaistvad isiksused Eesti teaduses ja tehnikas; Tehnika ajalugu ja tehnikamälestised Eestis; Üksikute teadusharude uurimissuundade lähem käsitus (keemia, biomeditsiinitehnika, sidetehnika, mäeasjandus).

16. dets

kell 12.00 tähistab TTÜ Raamatukogu oma 75. aastapäeva koosolekuga õpikute osakonna lugemissaalis, Akademia tee 5 ühiselamus.

16. dets

kell 14.00 aulas diplomite piduliku kätteandmise tseremoonia.

Koonderakond TTÜs

Koonderakonna esindajad **Tiit Vähi**, **Endel Lippmaa** ja **Märt Kubo** tutvustasid 21. novembril meie rektoraadile Koonderakonna programmilisi vaateid ja seisukohti Eesti olulisemates päevaprobleemides, samuti ka Tallinna Linnavolikogu juhtivate isikute poolt Tallinna linna probleemide.

Koonderakonna esindajad väljendasid oma kahetsust, et Eesti arengukavade koostamise juures on lubamatult vähe kaasatud Eesti teadlasi ja teadusasutusi, sealhulgas ülikoole. Akadeemik Lippmaa rõhutas, et tehnika ja tehnikateadused tuleb ühiskonnas ja riigis väärtuslikult tähtsustada, nagu seda teatakse näiteks Soomes, Rootsis ja teistes arenenud riikides.

Hr Vähi märkis, et koostamisel on Tallinna üldplaneering, mille juures on tingimata vajalik ekspertidena rakendada Tehnikaülikooli asjatundjaid. Ühe terava probleemina märgiti nii kogu Eestis kui Tallinna linnas paneelmajade rekonstrueerimist ja tulevikku. Praegu valmistatakse Tallinnas seda tüüpi majade konstrueerimise ulatusliku ekspertiisi tegemiseks, samuti perspektiivsete rekonstrueerimisvariantide läbitöötamiseks. Üksmeelselt jõuti veendumisele, et eeloleva aasta Tallinna linna eelarves tuleb ette näha sellekohased uuringud TTÜ osavõtul, sõlmides koostöölepingu, mille osapoolteks on Tallinna linn ja Tehnikaülikool.

Tehnikaülikoolipoolse probleemi tõstatas kantsler Jüri Tanner, paludes volikogu toetust ülikooli territooriumi määratlemisel ja sellekohase otsuse ametlikul kinnitamisel. Ülikooli territooriumi piirid on heaks kiidetud TTÜ nõukogu poolt käesoleva aasta kevadel. Üksmeelse arvamuse kohaselt tuleks teravlikult territoorium ette näha Tehnikaülikooli kinnistuna. Ülikooli territooriumi määratlemisel jõuti ka külgnevate Teaduste Akadeemia instituute ja arendusasutuste suhete arutamisele ülikooliga, milised koos moodustavad Tallinna Tehnoloogiaparki. Sellega seoses käsitleti olemasoleva intellektuaalse ja ainelise potentsiaali otstarbeka kasutamise võimalusi nii Eesti kui Tallinna linna arengu huvides. Koosolijad lugesid kohtumise vastastikku kasulikuks.

TTÜ teabetalitus

Mis suurepärase SATELLIITSILD!

Maamunal ei ole arvatavasti ühtki paika, mis oleks vaba keskkonnaregistri. Balti meri on lähim keskkonnaprobleem meile, kes me selle mere kallastel elame: Eesti, Läti, Leedu, Rootsi, Soome, Saksamaa elanikele. Meenutagem vaid viimaseid ärevaid uudiseid – küll koolera Ruskas juures, küll tüüfus Koplis, kord naftalained avamerel või randade lähistel.

Balti mere ökoloogiaga tegeleb otsest Balti Ülikool, kelle peakorter asub Uppsalas. BÜ on organisatsioon, mis ühendab eri maadest üle 130 ülikooli, sealhulgas ka meie tehnikaülikooli.

5. detsembril toimus meie aulas tõesti suurepärase sündmus: satelliitsild Lüneburgi Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli vahel. See oli juba teine satelliitsild BÜ programmist Balti mere kaitsel. Esimene toimus 7. detsembril 1993. a. Seekordse silla Tallinna-poolses otsas kogunesid üliõpilased TTÜst, Pedagoogika Ülikoolist, Tartu Ülikoolist, Daugavpils Pedagoogika Ülikoolist (Läti), Peterburi Ülikoolist (Venemaa), Åbo Akademiast (Turu, Soome), Uppsala Ülikoolist (Rootsi). Ametnikest ja teadlastest osalesid Harri Liiv Eesti Keskkonnakaitse Ministeriumist, Toivo Orgusaar Eesti Kalatöös-

tusest, Olev Luhthein Eesti Riiklikust Mereinspeksioonist, Evald Ojaveer Eesti Mereuuringute Instituudist, professorid Harald Velner ja Rein Munter tehnikaülikoolist jpt. Saksa-poolses telesillas osalesid peale sakslaste veel Rootsi, Poola ja Taani tudengid.

Kõlas muusika, ja tumedale televiisoriekraanile ilmus helesinine kirju maakera, mis aeglaselt täitis kogu ekraani. Pilved vahelt hakkas paistma roheline täpp, mis pikamööda võttis Euroopa kuju. Sütisid kaks musta punkti – üks Eestis ja teine Saksamaal Hamburgi lähedal. Pärast pooletunnist aparatuuri kontrollimist ja küsimusi algas saade. Saksa-poolses otsas kokkutulnud tervitasid siinseid vestluskaaslasi küllatki tõsiselt: "Me peame otsustama, kas me kasutame antud vapustavat võimalust kui kaasakiskuvat telemängu või kui reaalselt shanssi teha midagi kasulikku." Päevakorrapunkte oli kaks: esiteks, mida on vaja teha, ja teiseks, mida saab teha.

Et Balti meri kuulub Atlandi ookeani basseini, siis puudutas arutelu laiemalt kõiki Euroopa mersid Kaspiast Valge mereni. Kuid peamiselt huvitas osalisi Balti mere piirkond.

Foto Meida Jalast

sündmus —

Ja probleeme on tõesti palju. Üks on see: enamik inimesi teab, et, jaa, ökoloogilise katastroofi oht eksisteerib, jaa, midagi on korrast ära, kuid ... see kõik on kusagil seal, meist kaugel, tulevikus, meie ei pea kohe täna muretsema. Ühesõnaga – kuni välku pole löönud, pole risti vaja ette lüüa. Kahjuks inimene harjub oma räpase keskkonnaga ja võtab seda kui normaalset.

Milline siis on Balti mere hetke seisund, küsis tudengineiu Peterburist. Seni, tänu jumalale, mitte katastroofiline (tähendab, elada võib), vastati Saksamaalt. Kuid oht on, ja mitte väike. Paljud arvavad: peamine on puhas merevesi, ja muust pole vaja hoolida. Kuid merevee puhtus sõltub rannikust, jõgedest, tootmistehnoloogiast... Saksamaal leitakse, et kaitsta Balti merd on raske, sest tema kallastel on liiga tugevalt arenenud keemiatööstus. Olukorra radikaalseks muutmiseks tuleb muuta majandamissüsteemi kõigis merd ümbritsevates riikides. See on liiga keeruline. Mitmed maad ei taha, mitmed ei suuda – on ju kogu majandus rajatud keskkonna ärakasutamisele.

Sõnastades situatsiooni selliselt, võtsid telesilla osanikud üles järgmise küsimuse – kui palju läheneks raha, kaitsmaks Balti merd? Vastus kõlas: 18 miljardit eküüd. Loodetakse, et Euroopa Liit selle raha annab.

Satelliitsild ei ole teaduskonverents, siit ei saa oodata konstruktiivseid otsuseid. Midagi eluliselt tähtsat ju ei toimunudki. Kuid kõlama jäi peamine: miljonid inimesed vaatavad televiisorit, ning need, kes saavad aru inglise keelest, mõistavad, millistel kallastel nad elavad. Mida rohkem inimesi saab teada satelliitsillal kõneldust, seda rohkem on lootust, et aeg, mil ökoloogiaprobleemidest ainult räägitakse, asendub ajaga, mil enamik meist asub nendega tõsiselt tegelema.

Jana Majevskaja

Noorte infomess

“TEEVIIT’94”

Sellise nimetusega infomess toimus 17.–19. novembrini Eesti Näituste sinises paviljonis. Korraldajaks Kultuuri- ja Haridusministeeriumi noorsoo ja spordi osakond ja Eesti Näitused.

Messil osalesid ülikoolid ja kõrgkoolid, ametikoolid ja koolituskeskused, huvialakoolid ja noorteühendused ning mõningad firmadki.

Messi korraldaja oli ürituse toimumisest hästi informeeritud haridusosakondi ja koole, mille tõttu oli huvi messi vastu väga suur. Kohale sõideti üle Eesti maakondade/linnade ja koolide kaupa. Oli ju võimalus vajalikku teavet saada nii põhikooli lõpetajatel kui ka abiturientidel. Huvilisi oli teisiigi. Tore oli, et leidis ka vanemaid, kes koos poja või tütreaga tulid tutvuma messil pakutavaga, et ühiselt arutada noore tulevikuplaane.

Messi ajal toimus kaks seminari: “Noorte tööturg Eestis” ja “Laste, noorte, noorte perede olukord ja tegutsemisvõimalused tänases Eestis”. Kõikidel messipäevadel esinesid pealaval osavõtjate taidluskollektiivid, kusjuures pääs lavale oli tasuta. Teatrid müüsid messipääsme omanikule soodushindadega pileteid.

Messi peacesmärgiks oli siiski õppimise, töötamise ja vaba aja veetmise võimaluste tutvustamine, st mess oli koht, kust võtta kaasa teavet rahulikuks järelemõtlemiseks ning aadresse tulevasteks kontaktideks.

Kuna messil osalemine oli tasuline ja igasugune reklaam on suhteliselt kallid, oldi esindatud väga erineval tasemel. Oli bokse, kus pidevalt jooksis õppeasutust tutvustav video, kuvari(te) ekraani(de)lt sai infot õppimisvõimaluste kohta, näidati slide, kohal oli raamatukogu oma väljapanekuga, rikkalik fotomaterjal, kaunid plakadid, jagati tasuta mitmesuguseid infotrükiseid jne. Oli ka napi kujundusega bokse. Kahjuks kuulus ka TTÜ boks viimaste hulka. Õppe- ja teadusosakonna teabetalituse töötajad püüdsid teha omalt poolt kõik, et rääkida huvilistele meie ülikoolist ja õppimisvõimalustest. Nad on ka veendunud, et sellisest üritusest tuleb alati osa võtta ja et info levitamisse tuleb TTÜl edaspidi tunduvalt rohkem investeerida. Head ekspositsioonid olid Tartu Ülikoolil, Tallinna Pedagoogikaülikoolil jt.

Tehnikaülikooli pressiteenistusele andsid informatsiooni
Aime Piht ja Kulla Võrno

Konkurss! Konkurss!

Püüdes elavdada loovintelligentsi huvi Ida-Virumaa probleemide vastu otsustas Ida-Virumaa Säästva Arengu Komisjon (IVSA) kuulutada välja

KONKURSI PARIMATELE KÕRGKOOI LÕPUTÖÖDELE,

mis käsitlevad Ida-Virumaa keskkonnaprobleeme, majandust ja sotsiaalset arengut või kultuuri. Konkursil võivad osaleda kõikide Eesti kõrgkoolide lõpetajad. Konkursile esitatavatele lõputöödele peab olema lisatud vastava õppetooli või instituudi kaaskiri ning retsensioon.

Parimatele lõputöödele antakse välja üks preemia 2000 krooni igas valdkonnas. Konkursikomisjonil on õigus välja anda eripreemiaid või vastava tasemega tööde puudumisel preemia summat muuta.

Konkursitööd saata hiljemalt 1. juuniks 1995. a. Ida-Virumaa Säästva Arengu Komisjoni teadussekretäri nimele aadressil:

Arvi Toomik, Ökoloogia Instituut, Pargi 15, EE2045, Jõhvi.

Täiendav teave tel 233 60 615

Tutvustame Eestis tegutsevaid haridust ja teadust toetavaid фонде

NB! Valikul orienteerusime Tehnikaülikoolile. Humanitaarvaldkondi tutvustavat infot annab Pedagoogikaülikooli ajalehe rubriik STIPENDIUMIKONKURSS.

Välissuhete talitusest (VI-209, tel 537-247, Madli Ganihhina ja Kairi Kruus) saate informatsiooni järgmistele võimalustele kohta:

The Margaret Mc. Namara Memorial Fund (USA) pakub õppemaksu toetuse taotlemise võimalust Eestist USA-s õppivatele naisüliõpilastele. Avalduste esitamise tähtaeg 1. veebruar 1995.

Hollandi The TRUST (A Foundation For Young PEOPLE) pakub *on-the-job-training* – õppimise ja praktikavõimalusi kuni 6 kuuni kõikides valdkondades keskharidusega noortele vanuses 17–28 aastat. (Taotleda vähemalt kolm kuud ette.)

Avatud Eesti Fondi stipendiumikonkursid erinevate tähtaegadega (jaanuaris-veebruaries 1995. a põhiliselt majandus-, sotsiaal- ja humanitaaraladel ning poliitilistel aladel. Samuti ka inglise keele ala üliõpilastele (*undergraduate and postgraduate studies*). Ankeedid ja lisainformatsioon olemas.

Fulbright grantide (USA) osas on pakumised nii enesetäiendamiseks kui välislektorite kutsumiseks. Lisainformatsioon, taotlusavaldused, abimaterjalid olemas.

Nordic Scholarship Scheme stipendiumide taotluste tähtaeg on 1. märts 1995. Hariduse ja uurimistööde valdkondades nii teaduritele kui ka nn kategooriale "civil servants", arendamiseks Põhjamaade koostööd kõikides eluvaldkondades.

British Council stipendiumid kraadiõppe üliõpilastele ja noorteadlastele Briti ülikoolidesse ja uurimisasutustesse insenerialadel (*CBI – Confederation of British Industry*) ja *Excalibur Scholarships* inseneri- ja majandusaladel. Esitamise tähtaeg 10. jaanuar 1995.

DAAD Saksamaa (Saksa Akadeemiline Vahetustalitus) pakub Eesti üliõpilastele ja teadlastele enesetäiendamise võimalusi Saksamaal. Saadav täiendav informatsioon (taotlusankeedid, tähtajad ja stipendiumide laad). Tempuse projektide ja grantide taotluste vormistamiseks juhendmaterjalid 1995/96. aastaiks.

Taani Rektorite Nõukogu (The Danish Rector's Conference) stipendiumid õppeperioodiks 1995/96 a enesetäiendamiseks vanemate kursuste üliõpilastele, noorteadlastele ja spetsialistidele 2 – 9 kuuni. Esitamise tähtaeg 15. veebruar 1995.

Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Akadeemilise Välisvahetusfondi kaudu toimuva teadlaste vahetuse kohta (Bulgaaria, Norra, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Slovaki, Soome, Suurbritannia, Šveitsi ja Ungari). Ankeedid ja lisainformatsioon.

Professorship Program (ICSU, TEAC, UNESCO, CSC Earth Council) programmis osalemine – arenevate ja arenenud riikide vahel. Tähtajad 30. juuni ja 31. detsember igal aastal.

Põhja-Ameerika Ülikoolide Teabekeskus asub IV-101, tel ja faks 538-045, juhataja Eha Teder.

See on informatsiooni- ja nõustamiskeskus kõigile, kes on huvitatud kõrgharidusest ja õppimisvõimalustest Ameerika Ühendriikides. Keskuses on raamatukogu ja andmebaasid, millest huvilised leiavad järgmist informatsiooni:

- * USA haridussüsteem
  - * õppimisvõimalused kõigil erialadel ja tasemetel (*undergraduate, graduate, postgraduate programs*)
  - * akrediteerimine
  - * sisseastumistingimused, protseduurid, hinnad
  - * finantseerimise võimalused, stipendiumid, sponseeritud programmid
  - * rahvusvahelised testid (TOFEL, SAT, GRE, GMAT, LSAT, MCAT, USMLE jt)
  - * testide läbiviimine Eestis, registreerimine testidele
  - * õppimisvõimalused lühikursustel ja suvekoolides
  - * inglise keele kursused
  - * Avatud Eesti Fondi programmid
- Tutvustame Avatud Eesti Fondi pikemaalt.

Avatud Eesti Fond annab välja projekti- ja individuaalstipendiume. Fondi prioriteetideks 1994. a olid haridus, õigus- ja majandusreform, ajakirjandus, inimõigusi puudutav temaatika, mittetulundussektori arendamine, meditsiin, kirjastamine ning kultuur. Toetatavad projektid peavad kuuluma Avatud Eesti Fondi eelnimetatud prioriteetvaldkondadesse ning võimaluse

korral haakuma juba käimasolevate projektidega. Lisaks peab projekt omama laia kandepinda, olema konkreetse tulemusega, millest saaks kasu võimalikult suur hulk inimesi ja institutsioone.

Individaalstipendiume antakse konkursi korras osalemiseks mitmel konverentsil ja seminaril, kusjuures eeldatakse, et taotleja osalemise kulud on tasutud ning esinetakse ettekandega. Konkursi korras toetatakse ka välisriikide kõrgkoolides õppijaid, kellel on õppemaks tasutud ning õpingud lõpusirgel. Maksimaalne toetussumma on 20 000 krooni.

Eha Teder tõi toimetusse mõned võimalikud stipendiumide annotatsioonid, mis võiksid sobida Tehnikaülikooli inimestele. Põhjalikumaks tutvumiseks nende ja teistega palutakse pöörduda otse Põhja-Ameerika Teabekeskusse.

* *The Virtual University undergraduate exchange program 1995–1996* (tähtaeg 27. jaanuar 1995)

* *The Central European University Foundation. Post-graduate Scholarships 1995–1996* (tähtaeg 1. veebruar)

* *San Paolo Scholarships for East European graduate students* (tähtaeg 31. detsember 1994!)

* *Soros/FCO Scholarships 1995/96* (tähtaeg 15. jaanuar 1995).

NB! Teabekeskus ei anna välja stipendiume, vaid vahendab ainult infot finantseerimisvõimaluste kohta.

Teabekeskus pakub tasuta kõigile huvilistele järgmisi teenuseid:

- * tutvumine raamatukogu ja andmebaasidega
- * informatsiooni jagamine ja nõu andmine
- * testide info- ja registreerimisbülletäänide levitamine
- * näidistestide ja õppematerjalide tutvustamine ja laenamine
- * grupikonsultatsioonide läbiviimine, sh võimalus vaadata videosid
- * "Peterson's College Selection Service" vahendamine Eestis (võimalus saata oma ankeet õppimissoovidega andmebaasi USA-s, ainult undergraduate' tasemel)
- * grupikonsultatsioonide läbiviimine väljaspool teabekeskust vastavalt kokkuleppele.

Euroopa tehnikauliõpilaste kogu **BEST** soovib kõigile edukat aasta lõppu!

BEST - Board of European Students of Technology (Euroopa Tehnikaüliõpilaste kogu) on Euroopa tehnikatudengite mittepoliitiline ning mittekommerstlik organisatsioon, mis loodi ametlikult 1989. aasta aprillis Berliinis. BESTi Eesti lokaalgrupp sai samal konverentsil baby staatus. Täisõiguslikuks liikmeks saadi aasta hiljem. Ühingu pandi alus juhtivate tehnikauliõpilaste tudengite isiklike sidemetega.

Nüüdseks on BEST loonud oma lokaalgruppide võrgu paljudes Euroopa ülikoolides (Belgia, Taani, Eesti, Soome, Prantsusmaa, Inglismaa, Kreeka, Ungari, Itaalia, Läti, Madalmaad, Norra, Poola, Portugal, Rumeenia, Venemaa, Slovakkia, Sloveenia, Hispaania, Rootsi). Lokaalgrupid annavad tudengitele infot õppimis- ning teadustöö võimaluste kohta välismaal, täiendavad rahvusvahelise tudengivahetuse võimalusi, esindavad tudengeid ülikoolide administratsiooni, tööstuse ning riigivalitsuse tasandil. BEST-Estonia on üks suurimaid lokaalgrupe umbes 40 liikmega. Meie suurimaid ettevõtmisi teostatakse firmade sponseeringute abiga, pakkudes neile vastu reklaami oma üritustel üle terve Euroopa. Paljuski seisneb abi teadmiste ja kogemuste vahendamisel.

Rahvusvahelisel tasandil on suurimaks projektiks suvekursused. Need on 2-3 nädalased intensiivkursused erialal, milles organisatorina on eurotasemel. 1994. aastal võttis neist kursustest osa umbes 500 tudengit. Soovijaid oli aga ligi kolm korda enam. Ka tuleval aastal pakutakse Euroopa tudengile unustamatut elamust - kahenädalast tutvumist tuden-

gieluga kõigis BESTi liikmesmaades. Kuna ülikooli lõpetanud tudeng peab kõigi turumajanduseaduste järgi ise töökoha otsima ja seda tihti paralleelselt õpingutega, siis on BEST-Estonia juba neli aastat korraldanud nn tööpoolet ehk kontaktmesse, mis on mõeldud eelkõige tudengitele töö- ja praktikavõimaluste leidmiseks. Järgmine sellelaadne üritus nimega **Võti tulevikku** leiab aset kevadel, nii Tallinnas kui ka Tartus, mida tehakse koostöös majandusüliõpilaste organisatsiooniga AIESEC-Estonia.

Oleme aga märganud, et ühest messist üksi on aastas vähe ning seetõttu on koostöös Eesti juhtivama konsultatsioonifirmaga ARIKO ReServ käivitunud projekt **Tudengite tööturu andmebaas**. Selleks kogume me andmed arvu- tisse Tallinna Tehnikaülikooli tudengeist, kes soovivad leida praktika- või töökohta. Tudeng täidab ankeedi ja meie lülitame ta tasuta andmebaasi, kust firma siis juba oma nõudmistel põhjal vajaliku tudengiga kontakti saab astuda.

Sellest sügisest oleme aktiveerinud oma organisatsioonisiseseid üritusi eluliselt vajalikel aladel, et pakkuda oma liikmetele koolist saadavate erialaste teadmiste kõrval ka muud infot. Hiljutisi toimusid kahepäevased intensiivkursused teemal **Läbirääkimiste tehnika**.

Ootame ka Teie poolset aktiivsust Eesti tudengielu arendamisel ja tunneme huvi kõigi koostööpakkumiste vastu.

Edukat aasta lõppu.

Lugupidamisega

Best-Estonia juhatus

Kribad, spikrid, puksid või muu sama nime all olev kirjandus.

See probleem puudutab nii üliõpilasi kui ka pedagooge e õppejõudusid. Need väikeses formaadis abivahendid on üks osa mahakirjutamisteadusest ja ilma selle tegevusest ei saa vist küll meie ühiskonnas veel hakkama. See tegevus on parandatud meile lähiminevikust, kus looderdamine ja viilimine oli (arvatavasti on ka praegu) moes. Oli/on moes uhkeldada oma väärt saavutustega tollecaegsete arusaamade järgi. Tähtis on/oli lõpptulemus diplomi, mitte teadmiste ja oskuste näol.

Kuid nüüd on elu nii kiire, et ei jõuta koolikäimisele jäägitult pühenduda, sest etuks vajaliku raha jahtimine kulutab ära enamuse meie (üliõpilaste) vaimu- ja füüsilisest jõust. Nii ei jäägi muud üle, kui proovida järgi jätmad energiat võimalikult optimaalselt kulutada ja sellest ka miskit kasu saada (näiteks hea hinde ja kättesaadud APde näol?).

Niisiis on kasulik koondada oma teadmised ja valemid minimaalse suurusega paberitehele, et neid andmeid siis vajalikul momendil info vahendamiseks kasutada oleks võimalik.

Otse loomulikult soovib enamasti õppejõudu, kui satub märkama, et üliõpilane tema poolt ni huvitavaks muudetud amet ei talagi selgeks saada. Töö (nüüd juba) vaitik üliõpilane kasutab oma teadmiste väljendamiseks miskit väga huvitavaigulisi paberitükikesi. Ili ole ju üldsegi tahtis, et ka nende paberite valmistamiseks kulu aeg, materjal töötatakse läbi ja osa aimest saab siiski selgeks. Ja loomulikult on kõik pedagoogid olnud ise omal ajal ideaalsed õpilased...

Veidi ka nendest paberitest lähemalt. Meie koolis on mõningate tähelepänuke kolmasel kasutusel enamasti nn lõõtsa tüüpi puksid. Lõõts on pikk pabeririba, mis kirjutatakse ühelt või ka kahelt poolt tihedalt täis ja volditakse siis kokku. Seda puksi on hea ja ka lihtne kasutada, kuna lehekülje vahetamiseks ei ole teise käe abi tarvis.

Palju vähem tarvitatakse risküliku kujulisi lehekese, mis võivad olla ka omavahel kokku köidetud. Nende eeliseks on see, et ühele saab paigutada mingi informatsiooni, mis moodustab terviku. Lahtiste lehtede puhul tekib muidugi suur probleem õige lehekülje leidmisega, aga see jääb juba spikerdaja mureks...

Maha võib kirjutada ka suurte ja seetõttu vähem tähelepänu äratavate lehtede pealt. Aga see, kuidas mingit spikrit kasutada, jääb siin küll välja toomata, sest autor pole omi meetodeid kasutades veel vahele jäänud, aga lehte loevad ju ka pedagoogid...

No aga sellegipoolest võiks veel edaspidigi spikerdamise üle arutleda ja selle tegevuse aluseks oleksid teepoolsed vastukajad. Need tuleks jätta kasvõi sellesama ajalehe toimetusse (üksel on ka kast kirjade jaoks). Kirjale võiks selguse mõttes veel peale kirjutada puks, kriba vms. Nii et kas spikerdamine on hea või halb või on olemas veel mõni (kindlasti on, kuidas teidab ainult oma arvamuse avaldajaid?) eelnevast omavahel arvamuse?

Teie vastuseid ootav Charles

Nii ristiti rebaseid

Juba kuulutuse ülesriputamise päeval oli koridoris ja sööklas kuulda elavat arutelu eesiseisva rebaste ristimise peo üle. Huviliste hulk plakati ees clavnes iga päevaga ning eks nii mõnelgi oli meeles möödunud neljapäevane majandusrebaste ristimise trall. Et ikkagi huvitav, milles seisneb keemia + tehnika noorte tudengite sissepühitsemise omapära.

Neljapäeva õhtul kell 19.45 võisid garderoobitöötajad näha enneolematut pilti: kooli fuajee oli noori pilgeni täis, tudengite vahelt paistsid ähmaselt mõned palmioksad (kuigi tavaliselt on vastupidi), sumin' oli täis erutust, tuju oli KÕIGIL kõrgpunktis ning rebaste vahelt läbi pääsemiseks tuli allakirjutanul kohe päris tõsist füüsilist jõudu rakendada. Kell 20.00 päästis korraldaja Charles rebastetulva valla. Kuhu – see oli kõigile seni ajani saladus. Pärast rebaste lahkumist fuajeest avanes üsna nukker ja samal ajal naljakas vaatepilt: jalamatid ukse juures olid totaalselt segamini. Tundus nagu tahtnuks kõik see mass korraga uksest välja pääseda. Umbes samal ajal toimus Nõmmel midagi müstilist. Vaesed nõmmekad vaatasid ehmatusega noortehulka, mis Nõmme mäest üles rühkis, ilmse kavatsusega midagi korda saata. Kas jälle mingi demonstratsioon? Ehk on õppe-laen liiga väike? Oh ei, rebased pidid oma peopileti õllepudeli näol ise üles otsima. Nimelt oli Nõmme mäele TPI silla juurde paigutatud kuus tugipunkti õllekastide ja grupinimekirjadega. Iga rebane pidi oma grupi punkti üles leidma ning õnnestunud valiku korral sai õnnelik noortudeng pudeli Saku Rocki, millega võis Klubi 326 ukse enda jaoks avatuks lugeda (loomulikult võis õlle Coca, Fanta või Sprite vastu vahetada).

Kõigil ei pruukinud hoopiski nii libedalt minna, sest kui esimese korraga õiget kohta üles ei leitud, sai viis korda veel proovida. Seepärast oli Nõmme mäelt neljapäeva õhtul väga loogiline kuulda sõimamist, ropendamist, hõikamist, jalgade müdinat, rõõmuhõiskeit, naerupahvakuid ja mida iganes. Ei, ei olnud seal Kaitseliidu õppused. Tehnikaülikooli rebaseid õpetati seal.

Kokkutulnud rebaste jaoks osutusid Klubi 326 ruumid siiski vist liiga väikeseks. Siit õpetus neile, kellele see pidu oli suunatud: kui teid oleks tulnud nende numbrite järgi, nagu te end nimekirjadesse panite, poleks sellist hullumaja tekkinud! Korraldajad opereerisid nende suurustega + veel sama palju muud rahvast. Seetõttu tuli ka plaanitud pileтите müük lõpetada varem, kui kavatsatud.

Tundub, et noor tudeng tunneb end igal pool igas olukorras vabalt ja hästi (nagu Ameerikas!). Esimese tunni aja jooksul suudeti pörandat õllega märjutada, aknalauad kustutatud konisid täis loopida, plekktopse kõik lauaalused täis toppida. Lugu polnud midagi, et Andres Soo rahvast tantsima meelitas. Maitse üle ei vaielda.

Õhtu esinejateks oli kutsutud tantsutrupp *Modus*, kelle mõnusad *move your body* rütmid küll väga hästi peale läksid. Suur aitäh ning au ja kuulsus neile. Aplausi sai ka totakatest filmikatekest kokku monteeritud filmijupp. Korraldajatel oli küll vahepeal pea pulki täis, et kuidas neid tühje õllepudeliteid kõige efektiivsemalt kokku korjata, kuid kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem: peolised korjasid ise pudelid kokku ja töid baari – pudelite eest jagati TT logoga särke ja !! tekleid. Läks loosi küll!

Selge on see, et kõik ootasid õhtu naela – ristimistscremooniat. Plaanitud oli ta küll suurejoonelisemalt kui välja kukkus, aga see ei juhtunud korraldajate lohakuse tõttu: nimelt oli kohal liiga palju rahvast ning valgetes kiilites tekli, küünla ja ristimisveega ristijad ei pääsenud lavaesistest ridadest kaugemale. Ka valgus- ja muusikaefekt ei pääsenud mõjule – liiga palju valgust jäi saali ja muusikat vist polnud üldse. Mis puutub veel võimendusse, siis oli see enamjaolt kohalik aparatuur. Kokkuvõtteks ristimise kohta võib öelda, et rahvas oli südaõõks juba nii lusti täis, et olu see ristimiskõne missugune pärl tahes, ikkagi oleks reaktsioon olnud iseloomulik õllesõprade rõõmuhõisetele.

Loodan, et rahvas, kes tellitud bussi peale läks, ka ilusasti kodudesse jõudis. Püüdsime organiseerides mõelda kõigi peale. Kindlasti ei tulnud see meil 100%liselt välja, aga väike näide seegi, et kaks äsjaristitud rebast saatsime takso-ga kodu poole.

Nagu paljud teist on taibanud, on jutt kirjutatud korraldajate vaatevinklist vaadates. Tean, et oli vigu ja möödalaskmisi, aga midagi ehk läks korda ka. Lisan veel, et pilapoest muretsetud efektid jäid rebaste suure massi tõttu lihtsalt ära. Need oleks kindlasti peole värvi juurde andnud. Veel on üks palve: kritiseerige meid (aga ausalt!) ja tehke ettepanekuid ning toppige need üliõpilasvalitsuse kasti stendil! Nii saate te ise oma vaba aja paremini veetmisele kaasa aidata. Me kõik ju õpime vigadest. Ainsaks lohutuseks jääb korraldajatele see, et vähemalt ei saa öelda, nagu teid pole ristitud ning me pole midagi selle heaks teinud.

Korraldajate nimel

Katre Eijas

AJALEHE TEATED

NB 1! Detsembris ilmub esimest korda ajaloos Tehnikaülikooli vilistlaskogu poolt välja antuna **VILISTLASLEHT**.

Sõna võtavad seal vilistlaskogu eestseisuse esimees hr **Peeter Vähi**, rektor **Olav Aarna**, vilistlaskogu sekretär **Mare Aru**. Toimetuse küsimustele vastab mitu vilistlast. Arutletakse vilistlasliikumise vajalikkuse ja tuleviku üle.

Vilistlasleht ilmub sponsorite (vilistlaste) toetusel, 4-leheküljelisena ja värvitrukis. Levitatakse põhiliselt vilistlaste seas kohtadel, kus neid rohkem töötab ja kus vilistlasliikumise vastu enamasti huvi märgata on.

Huvilised võivad vilistlaslehe saamiseks pöörduda ka "Tehnikaülikooli" toimetuse ja vilistlaskogu poole.

NB 2! Järgmine ajaleht "Tehnikaülikool" ilmub **16. detsembril** ja sisaldab vaid lõpetajate nimekirja.

NB 3! Jõululeht tuleb välja **22. detsembril**, pärast mida tuleb lehelugemises traditsiooniline pikem aastavahetuspauz, mistõttu kiiresti vananevad informatsioonid palutakse toimetusse toimetada võimalikult kohe.